

АЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ

М.П.ДРАГОМАНОВА

Факультет педагогіки і психології

Кафедра педагогіки та методики початкового навчання

**ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО
КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ**

Освітній ступінь: магістр

(Освітньо-наукова програма)

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Форма навчання: денна/заочна

Київ, 2020

Програма комплексного кваліфікаційного екзамену зі спеціальності «Початкова освіта» освітнього ступеня «Магістр» / Укладачі: кандидат педагогічних наук, доцент Коханко О.Г.; кандидат педагогічних наук, доцент Севастюк М.С., кандидат педагогічних наук, доцент Чайченко В.Ф. /За загальною редакцією завідуючої кафедри педагогіки та методики початкового навчання кандидата педагогічних наук, професора **Шапошнікової І.М.**

Рецензенти:

Мартиненко С.М., доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Київського міжнародного університету.

Макаренко Л.Л., доктор педагогічних наук, професор кафедри інформаційних систем і технологій Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова.

Пояснювальна записка

Побудова національної системи освіти в Україні в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа» та впровадження Державного стандарту початкової освіти передбачає новий підхід до професійної підготовки майбутніх учителів як конкурентоздатних, компетентних та всебічно освічених фахівців. Він спрямований на подолання кризи в освіті, що виявляється, передусім, у невідповідності знань студентів запитам особистості, суспільним потребам і світовим стандартам, у знеціненні соціального престижу освіченості та інтелектуальної діяльності. Основним критерієм роботи закладу вищої освіти є рівень підготовленості випускників, раціональне поєднання їх теоретичних знань з умінням застосовувати їх на практиці, сформованість професійних компетентностей.

Програма комплексного державного кваліфікаційного екзамену зі спеціальності «Початкова освіта» розроблена відповідно до нормативних вимог підготовки фахівців, викладених у законодавчих та нормативних документах про вищу освіту. Її зміст орієнтує студентів не тільки на творче відтворення засвоєних педагогічних знань, а й на демонстрацію фахових умінь відповідно до освітньо-наукової програми підготовки магістрів. Дана програма має на меті, поряд із оволодінням знаннями про технологічні засоби організації освітнього процесу у початковій школі, формування здатності до викладацької діяльності у ЗВО та подальшої наукової діяльності у галузі педагогіки початкової освіти.

Отже, підготовка магістрів освітньо-наукової програми за спеціальністю 013 «Початкова освіта» передбачає, поряд із оволодінням знаннями про технологічні засоби організації освітнього процесу у початковій школі, формування здатності до викладацької діяльності у ЗВО та подальшої наукової діяльності у галузі педагогіки початкової освіти.

Професійна підготовка магістрів освітньо-наукової програми зі спеціальності «Початкова освіта» передбачає опанування тем таких навчальних дисциплін як: «Актуальні проблеми педагогіки», «Корекційна педагогіка»,

«Методологія наукового дослідження (загальна та галузева)», «Освітня політика», «Педагогіка вищої школи», «Психологія вищої школи», «Сучасні педагогічні технології в початковій школі», «Технології вивчення освітніх галузей в початковій школі», «Актуальні проблеми сучасної початкової школи», «Освітній менеджмент», «Порівняльна педагогіка», «Проектування і моделювання дидактичних засобів педагогіки», «Теоретичні основи викладання методик початкової освіти», «Теорія та методика навчання педагогіки», «Філософія освіти», «Технології навчання студентів у закладах вищої освіти», «Технології формування фахової компетенції майбутніх вчителів початкової школи», «Управління навчально-виховним процесом у початковій школі».

Змістове наповнення всіх навчальних дисциплін включено до програми комплексного кваліфікаційного екзамену зі спеціальності 013 «Початкова освіта». Екзамен визначає рівень теоретичних знань студента магістратури та вміння практично їх застосовувати. Питання, включені до програми державного іспиту, мають міжпредметний характер, який повинні виявити студенти у своїх відповідях.

Програма державного випробування покликана перевірити рівень фахової компетентності майбутнього вчителя початкової школи, що відповідає його освітньо-кваліфікаційній характеристиці. Вона сприяє виявленню рівня фундаментальної та спеціальної підготовки майбутнього фахівця ОС «Магістр». У цьому зв'язку, відповіді студентів магістратури повинні бути теоретично обґрунтованими та професійно орієнтованими, мають базуватися на педагогічному, психологічному та методичному матеріалі. Студенти мають продемонструвати знання сучасних педагогічних технологій для закладів вищої та загальної освіти, їх методологію та значення для втілення сучасних освітніх програм. Програма передбачає, що студенти магістратури мають знати основи загальних психологічних принципів управління закладом освіти та практично їх використовувати в професійній діяльності.

Відповідно до змісту підготовки магістрів освітньо-наукової програми за спеціальністю 013 «Початкова освіта», під час проведення державного кваліфікаційного екзамену студенти повинні знати про:

- педагогіку як науку та навчальну дисципліну у професійній підготовці вчителя;
- місце та роль педагогічних знань у професійному становленні вчителя;
- методологічні засади та принципи відбору змісту і структури педагогіки як навчальної дисципліни;
- особливості форм, методів і прийомів викладання та вивчення педагогіки у професійному становленні вчителя;
- перелік та коротку характеристику навчальних технологій, доцільних для реалізації змісту освітніх галузей в початковій школі;
- особливості та технологічні процедури авторських технологій навчання, розроблених в рамках сучасних педагогічних систем;
- методикау підготовки та організації освітнього процесу у закладі вищої та загальної освіти;
- особливості сучасних інноваційних технологій та методикау їх втілення в освітній процес;
- організацію наукової, методичної та навчальної діяльності викладача вищої школи та вчителя закладу загальної середньої освіти.

Під час комплексного кваліфікаційного екзамену студенти магістратури повинні вміти:

- визначати зміст навчальної дисципліни через з'ясування кола наукових понять, законів, теорій, фактів, що становлять основи даної науки та враховуючи принципи її побудови: науковості, системності, дотримання пріоритету загальнолюдських цінностей;
- конкретизувати зміст навчальної дисципліни з педагогіки у вигляді альтернативних програм та підручників відповідно до рівня базової підготовки студентів та мети їх професійного становлення;

- визначати систему знань, умінь та навичок, які передбачається сформувати у студентів під час вивчення циклу навчальних дисциплін з педагогіки та організувати роботу з їх засвоєння та оволодіння під час різних педагогічних практик та навчальних занять;
- відбирати методи, засоби, форми організації навчальної діяльності студентів під час педагогічної практики та навчальних занять з педагогіки;
- технологічно забезпечувати процес навчання педагогіки на засадах сучасних технологій та інноваційних підходів: особистісно-орієнтованою, диференційованого та індивідуального, інтегрованого навчання, використовуючи модульно-рейтингові технології;
- співвідносити раціональне та емоційне, конкретне та абстрактне, образне та логічне, індукцію та дедукцію під час навчання педагогіки залежно від характеру навчального матеріалу, рівня пізнавальних можливостей студентів та ступеня їх підготовки.
- активізувати і стимулювати пізнавальну діяльність студентів за допомогою дидактичної системи вправ і задач з метою розвитку їх професійної компетентності, педагогічного мислення і світогляду.
- обирати педагогічно доцільні навчальні технології при вивченні освітніх галузей початкової школи;
- застосовувати технологічні процедури з метою ефективного засвоєння учнями предметного змісту;
- моделювати уроки з навчальних предметів початкової школи із застосуванням сучасних навчальних технологій;
- аналізувати авторські курси та програми, підручники та методичні розробки з метою визначення особливостей технологічних підходів при формуванні у молодших школярів ключових та предметних компетенцій і наскрізних умінь;
- організувати самостійну та наукову роботу студентів.

На підставі програми державного іспиту складаються екзаменаційні тестові завдання закритого та відкритого типів та практичне завдання, виконання яких

відбувається у середовищі системи дистанційного навчання Moodle. Відповіді студентів під час іспиту мають показати: глибину розуміння і викладу матеріалу, повноту висвітлення теоретичних основ проблеми, врахування та аналіз сучасних досліджень науковців та методистів; логіку побудови відповіді, зв'язок питання з іншими питаннями курсу та суміжними дисциплінами; зв'язок теоретичного матеріалу з практичною діяльністю навчального закладу; знання науково-методичної літератури, сучасних програм; ерудицію, обізнаність, культуру усного мовлення та рівень володіння державною мовою.

При оцінюванні відповідей випускників магістратури враховуються наступні критерії:

Складові іспиту, що підлягають оцінюванню	Кількість балів
<p>1. Тестова перевірка знань у системі Moodle: Включає питання з педагогіки та психології вищої школи, теорії та методики вивчення педагогіки, технологій вивчення освітніх галузей у початковій школі</p> <p>2. Практичне завдання у системі Moodle: Включає виконання комплексного кваліфікаційного завдання, пов'язаного із методикою навчання педагогіки у закладах вищої освіти та менеджменту початкової освіти, впровадження у навчальний процес окремих технологій вивчення освітніх галузей у початковій школі.</p>	<p>60 балів</p> <p>40 балів</p>

При оцінюванні відповідей на іспиті екзаменатори користуються такими вимогами та критеріями:

Критерії оцінювання	Кількість набраних балів	Оцінка		Рівень компетентності
		за нац. шкалою	за ECTS	

Студент магістратури, що показав всебічне, систематичне та глибоке знання навчально-програмного матеріалу; вміє вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну та знайомий з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять в їх значення для набуття професії; проявив творчі здібності в розумінні, викладанні та використанні навчально-програмного матеріалу	90-100	5	A	Високий
Студент магістратури показав повне знання програмного матеріалу; успішно виконав передбачені у програмі завдання та засвоїв літературу, яка рекомендована програмою; показав систематичний характер знань за спеціальністю, спроможний їх самостійного поповнювати та оновлювати в ході подальшої професійної самоосвіти	80-89	4	B	Достатній
Студент магістратури вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вміє контролювати власну діяльність; добирати аргументи для підтвердження думок, але має несуттєві помилки	70-79		C	
Студент магістратури значну частину теоретичного матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; припускає суттєві помилки під час відповіді; вміє виконувати завдання, передбачені програмою; знайомий з основною літературою, яка рекомендована програмою	65-69	3	D	Середній
Студент магістратури не дає конкретну вичерпну відповідь; відхиляється від питання на іспиті; не аргументує відповідь прикладами; не посилається на літературні джерела; відчуває труднощі при встановленні зв'язку між питаннями та їх практичній реалізації в управлінській практиці	60-64		E	
Студент магістратури володіє матеріалом на рівні	35-59	2	FX	Низький

окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу; має прогалини в знаннях основного програмного матеріалу; припускався суттєвих помилок у відповідях на питання				
Студент магістратури не засвоїв матеріал у межах програм курсів дисциплін за фахом, не може відтворити навчальний матеріал	1-34		F	

**Шкала оцінювання відповідей і якості виконання
магістерської роботи при її захисті**

	Критерії оцінювання	Кількість балів	
1.	Загальне оформлення роботи	10	
2.	Вступ	18	
	2.1. Актуальність	1	
	2.2. Об'єкт	1	
	2.3. Предмет	1	
	2.4. Гіпотеза	1	
	2.5. Наукова новизна	1	
	2.6. Практичне використання	1	
	2.7. Апробація результатів роботи (до 4-х наукових заходів)	5	
	2.8. Публікації (до 3-х)	7	
3.	І розділ. Теоретичний	7	
	3.1. Висвітлення теоретичних питань	4	
	3.2. Використання та посилання на першоджерела	3	
4.	ІІ розділ. Практичний	25	
	4.1. Висвітлення власного доробку	15	
	4.2. Опис організації дослідження та оформлення результатів експерименту	10	
5.	Висновки	10	
6.	Оформлення першоджерел	5	
7.	Додаткові матеріали	5	
8.	Доповідь та відповіді на запитання	15	
	Всього:	100	

ЗМІСТ ПРОГРАМИ КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

**ОС «магістр» (освітньо-наукова програма)
спеціальність 013 «Початкова освіта»**

«ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Предмет, основні категорії педагогіки вищої школи. Педагогіка вищої школи як наука. Предмет педагогіки вищої школи. Зв'язок з іншими педагогіками. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками. Завдання педагогіки вищої школи на сучасному етапі.

Вища школа як педагогічна система. Структура системи вищої освіти. Мета і зміст вищої освіти. Стандарти вищої школи. Освітньо-виховний процес у закладі вищої освіти. Основні напрями діяльності викладача закладу вищої освіти. Навчальна діяльність. Наукова діяльність. Методична діяльність. Організаційно-виховна діяльність.

Основні напрями виховання студентів у процесі навчання і позанавчальній діяльності. Моральне виховання. Трудове виховання. Економічне виховання. Правове виховання. Екологічне виховання. Естетичне виховання. Фізичне виховання. Антинаркогенне виховання. Роль і функції куратора академічної студентської групи. Зміст діяльності куратора. Аналітична функція. Організаторська функція. Функція соціалізації.

Поняття про дидактику вищої школи. Основні категорії дидактики. Науково-теоретична функція дидактики. Конструктивно-технологічна функція дидактики. Методологічні підходи сучасної дидактики. Завдання дидактики вищої школи. Сутність і структура процесу навчання. Викладання. Учіння. Освітня функція. Виховна функція. Розвивальна функція. Професійна функція.

Закономірності і принципи процесу навчання у закладі вищої освіти. Об'єктивні закономірності. Суб'єктивні закономірності. Загальнодидактичні принципи. Специфічні принципи.

Методи та форми організації освітнього процесу у закладі вищої освіти.

Метод навчання. Метод учіння. Класифікація методів: за джерелами передавання і характером сприймання інформації; за основними дидактичними завданнями; за характером пізнавальної діяльності, за бінарною класифікацією; класифікація Ю. Бабанського. Форми організації навчання у ЗВО (лекції, практичні, семінари, лабораторні)

Сутність понять «контроль», «облік», та «оцінка» знань, умінь, та навичок студентів. Функції контролю: освітня, діагностична, стимулююча, розвивальна, управлінська, виховна, оцінювальна, самооцінювальна. Вимоги до контролю за навчальною діяльністю студента. Види контролю. Методи контролю. Форми контролю.

Навчально-професійна діяльність як провідна діяльність студентів, її структура і функції. Характерні ознаки навчально-професійної діяльності. Основні напрями професіоналізації. Структура навчально-професійної діяльності (теоретична складова, практична складова). Фахова компетентність.

Організація самостійної роботи студентів. Види самостійної роботи студента. Структура самостійної роботи студента. Компоненти самостійної роботи студента: орієнтаційно-мотиваційний, інструктивно-настановчий, процесуальний, корекційний, контроль-оцінювальний. Організування самостійної роботи.

Сутність поняття «педагогічні технології» у закладі вищої освіти. Класифікація технологій навчання. Методика і технологія навчання. Традиційне та інноваційне навчання.

Форми організації навчання у ЗВО. Лекція як провідна форма організації навчально-виховного процесу закладу вищої освіти. Функції лекції. Види лекцій. Класифікація лекцій. Підготовка до лекції. Методика проведення (читання) лекції. Види семінарів, вимоги до їх організації та проведення. Особливості технології і техніки організації та проведення практичних і лабораторних занять.

Нормативно-правова база організації навчального процесу. Закони України про вищу освіту (2002р.; 2014 р.). Ступеневість вищої освіти. Державні

стандарти вищої освіти. Зміст вищої освіти. Освітньо-професійна програма. Навчальний план. Навчальна програма.

Практична підготовка студентів закладу вищої освіти. Навчальна практика. Навчально-виробнича практика. Виробнича практика. Структура практичної підготовки. Компетентності (загально-професійні, комунікаційні, управлінські, безпеки життєдіяльності, нормативно-правові, фахові тощо)

Система науково-дослідної роботи студентів у закладі вищої освіти. Навчально-наукова дослідна робота. Предметний науковий гурток. Проблемні студентські лабораторії. Наукові студентські конференції. Оформлення результатів дослідження.

Психологічна характеристика студентства як особливого періоду життя людини. Психологічна характеристика студентства. Суперечності та кризи студентського віку. Типологічні особливості сучасних студентів.

Адаптація студента першокурсника до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності. Особливості адаптації студентів до навчання у вищій школі, форми та види адаптації. Завдання викладача в адаптаційний період. Роль самовиховання в професійному зростанні студента. Мотивація учіння студентів, її види та шляхи розвитку.

Психологічні засади управління навчальним процесом у вищій школі та учіння студентів. Психологічний аналіз функцій педагогічного управління. Студент як суб'єкт власної навчально-професійної діяльності. Особливості учбової діяльності студента. Мотивація учіння студентів, її види та шляхи розвитку. Організація самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів. Функції педагогічного контролю та оцінки. Причини неуспішності студентів і шляхи їх усунення.

Розвиток творчого мислення студентів у процесі навчання. Розвиток творчого потенціалу студентів як майбутніх фахівців.

Етапи розвитку студентської академічної групи та їх психологічна характеристика. Ознаки студентського колективу. Особливості студентської групи. Розвиток студентської групи, характеристика студентського колективу.

Етапи розвитку студентської академічної групи та їх психологічна характеристика. Ознаки студентського колективу. Міжособистісні стосунки в студентській групі. Психологічні особливості студентського самоврядування.

Психологічна характеристика особистості викладача. Психологічні особливості адаптації та професійної готовності викладачів до діяльності. Професіоналізм та педагогічна майстерність викладача. Психологічні особливості професійно-педагогічного спілкування та його стилі в умовах вищого навчального закладу. Індивідуальний стиль педагогічної діяльності. Авторитет викладача вищої школи, його складові та умови забезпечення.

«ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ПЕДАГОГІКИ»

Предмет вивчення теорії та методики навчання педагогіки. Методологія педагогічного дослідження. Провідні завдання теорії та методики викладання педагогіки у ЗВО. Основні принципи методики викладання педагогіки у ЗВО.

Функції професійної діяльності викладача педагогічних дисциплін. Зміст діяльності, обов'язки та функції викладача педагогічних дисциплін.

Особливості реалізації кредитно-модульної системи у процесі підготовки майбутніх учителів із педагогічних дисциплін.

Розвиток педагогіки як науки і навчальної дисципліни, її основні етапи. Порівняльний аналіз розвитку педагогіки як науки і навчальної дисципліни. Особливості побудови змісту курсу «Педагогіка» у сучасних педагогічних ЗВО. Структура курсу, послідовність вивчення педагогічних дисциплін.

Призначення основних документів, що регулюють зміст освіти професійної підготовки майбутнього вчителя за спеціальністю «Початкова освіта». Професійний стандарт вчителя початкової школи. Освітня програма. Навчальний план. Типові навчальні та робочі програми з педагогіки.

Сучасні реформи в галузі вищої освіти та, зокрема, при підготовці майбутнього вчителя початкової школи. Поняття «компетентності», їх види. Документи, що визначають компетентності майбутнього вчителя початкової школи.

Завдання та функції вивчення історії педагогіки майбутніми вчителями у ЗВО. Структура та зміст вивчення історії педагогіки як навчальної дисципліни.

Особливості вивчення студентами основних тем з історії зарубіжної та української педагогіки. Стану освіти та виховання дітей у первісному суспільстві та в епоху Стародавнього світу. Шкільництво, освіта та виховання в епохи Середньовіччя та Відродження. Стану освіти, виховання та шкільництва у 16-18 ст. та 19-20 ст.

Завдання та функції вивчення дидактики майбутніми вчителями у ЗВО. Структура та зміст вивчення дидактики як навчальної дисципліни. Мета та призначення вступної лекції з дидактики, її план та основні категорії й поняття.

Технологічні засади засвоєння дидактичних категорій. Дидактична категорія «Процес навчання», її вивчення майбутніми вчителями. Особливості вивчення студентами дидактичних категорій: «Зміст освіти»; «Методи навчання»; «Форми організації навчання»; «Контроль та оцінювання»; «Закономірності та принципи навчання». Призначення практичних та лабораторних робіт з дидактики в системі професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи.

Завдання та функції вивчення теорії та методики виховання майбутніми вчителями у ЗВО. Структура та зміст вивчення теорії та методики виховання як навчальної дисципліни. Мета та призначення вступної лекції з теорії та методики виховання, її план та основні категорії й поняття.

Методичні особливості вивчення майбутніми вчителями теми «Зміст виховання». Особливості вивчення основних напрямки виховання молодших школярів: розумове, моральне, естетичне, трудове, фізичне та національно-патріотичне.

Особливості вивчення майбутніми вчителями тем з теорії виховання: «Методи виховання»; «Особистість і колектив»; «Позакласна та позашкільна виховна робота»; «Сімейне виховання. Взаємодія школи та сім'ї».

Процес навчання педагогіки у ЗВО. Основні форми організації вивчення педагогіки у ЗВО. Інноваційні підходи у навчанні педагогіки. Призначення різних видів лекцій з педагогіки в системі підготовки майбутнього вчителя початкової школи. Призначення практично-семінарських занять з педагогіки в системі підготовки майбутнього вчителя початкової школи. Доцільність та завдання організації самостійної діяльності студентів в ході вивчення педагогіки.

Сутність та призначення науково-дослідної роботи студентів в системі вивчення педагогічних дисциплін у ЗВО.

«ТЕХНОЛОГІЇ ВИВЧЕННЯ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ»

Співвідношення понять «технологія», «методика» і «техніка». Сутність педагогічного поняття «методика». Сутність педагогічного поняття «технологія». Сутність поняття «педагогічна техніка».

Головні ознаки сучасних педагогічних технологій у контексті вивчення освітніх галузей початкової школи. Концептуальність. Алгоритмізованість, проєктованість, цілісність, керованість . Координованість і поетапність дій, спрямованих на досягнення запланованого результату. Однозначність виконання передбачених процедур і операцій .

Основні класифікації педагогічних технологій та критерії їх відбору для навчання молодших школярів. Вітчизняні та зарубіжні системні педагогічні технології. Модульно-локальні педагогічні технології.

Класифікація педагогічних технологій на основі модернізації та модифікації традиційної системи навчання. Педагогічні технології на основі гуманізації та демократизації педагогічних стосунків. Педагогічні технології на основі активізації та інтенсифікації діяльності учнів. Педагогічні технології на основі ефективності організації та управління процесом навчання. Педагогічні технології на основі методичного удосконалення та дидактичного реконструювання навчального матеріалу. Природовідповідні технології. Розвивальні технології

Структурні компоненти та показники технологічної готовності вчителя початкової школи. Ціннісно-мотиваційний. Когнітивний. Операційно-діяльнісний. Оцінно-рефлексивний.

Структурні компоненти педагогічної технології. Концептуальна основа педагогічної технології. Змістова частина. Процесуальна частина. Технологічні схеми і технологічні карти.

Особливості організації процесу навчання на засадах педагогіки партнерства в умовах реалізації концепції нової української школи. Сутність педагогіки партнерства. Основні риси педагогіки партнерства. Головні аспекти педагогіки партнерства. Принципи педагогіки партнерства.

Засади реалізації у Державному стандарті початкової освіти компетентнісного підходу. Сутність компетентнісного підходу. Засади реалізації компетентнісного підходу в програмах освітніх галузей початкової освіти.

Технологія інтегрованого навчання та шляхи її реалізації у оновлених освітніх галузях початкової освіти. Мета та завдання інтеграції в освіті. Основні види інтеграції. Тематичний та діяльнісний підходи до інтегрованого навчання в початковій школі.

Сучасні навчальні технології формування у молодших школярів контрольно-оцінювальної компетентності. Організація формувального оцінювання. Контрольно-оцінювальні компетентності молодших школярів.

Особливості впровадження технології розвивального навчання Д.Ельконіна-В.Давидова в окремій галузі початкової освіти. Концептуальні засади педагогічної технології Д.Ельконіна-В.Давидова. Особливості структури цілеспрямованої навчальної діяльності. Навчальні дії учнів у структурі навчальної діяльності.

Технології вільного навчання та виховання М.Монтессорі в окремій галузі початкової освіти. Концептуальні засади педагогічної технології «Будинок вільної дитини». Особливості змісту педагогічної технології. Особливості використання дидактичного матеріалу. Метод самовиховання дитини в організованій обстановці.

Технологія інтерактивного навчання як засіб формування ключових компетентностей в учнів початкової школи. Сутнісні ознаки інтеракції. Методи та прийоми інтерактивного навчання в початковій школі. Ключові компетентності учнів початкової школи.

Способи диференціювання навчальних завдань С.Логачевської на різних етапах уроку в початковій школі. Концептуальні засади технології диференційованого навчання. Основні положення диференціації. Способи диференціювання навчальних завдань на різних етапах уроку.

Особливості впровадження інформаційних технологій навчання та доцільність їх використання у початковій школі. Класифікація інформаційних технологій. Інформаційні комп'ютерні технології. Мультимедіа, мультимедійний урок. Програмні педагогічні засоби навчання.

Можливості використання проектних технологій у різних галузях початкової освіти. Міжпредметний характер проектної діяльності. Основні ідеї навчального проектування. Типологія проектів в початковій школі. Послідовність роботи над проектом.

Засоби впровадження інтерактивних технологій в окремій галузі початкової освіти. Засоби мотивації пізнавальної активності учнів. Способи навчальної взаємодії вчителя і учнів на уроках. Організація навчального діалогу-полілогу, формування вміння запитувати, виконання учнями на уроці ролі вчителя, участь в оцінюванні уроку тощо.

Сучасні навчальні технології формування у молодших школярів здоров'язбережувальної компетентності. Здоров'язберігаючі технології, що створюють безпечні умови для перебування в школі. Оздоровчі технології, спрямовані на вирішення завдань зміцнення фізичного здоров'я учнів. Технології навчання здоров'ю, спрямовані на формування життєвих навичок. Технології виховання культури здоров'я, які сприяють збереженню та зміцненню здоров'я.

Особливості програми розвитку дітей «Росток» та технологічного супроводу її впровадження у початковій школі. Концептуальні положення

програми розвитку дітей «Росток». Дидактичні принципи та психолого-педагогічні засади програми. Сутність діяльнісного методу навчання.

Особливості засвоєння змісту освітніх галузей початкової школи засобами ігрових технологій. Технологічні підходи до організації ігрової діяльності в умовах засвоєння змісту освітніх галузей. Класифікація дидактичних ігор для дітей молодшого шкільного віку. Технологія педагогічного керівництва ігровою діяльністю.

Особливості впровадження здоров'язберігаючих технологій в освітніх галузях нової української школи. Умови здоров'язберігаючої організації навчально-виховного процесу. Психотерапевтичні заходи. Приклади оздоровчих заходів на уроках.

Технологічні особливості читання та письма для розвитку критичного мислення (ЧПКМ) молодших школярів. Сутність технології ЧПКМ. Мета технології ЧПКМ. Характерні ознаки технології ЧПКМ. Етапи навчання технології ЧПКМ. Методики роботи в технології ЧПКМ.

Технологічні особливості організації педагогічного процесу в системних зарубіжних технологіях навчання. Педагогічна технологія „Школа для життя через життя” Ж.-О.Декролі. Педагогічна технологія „Школа успіху і радості” С.Френе. Організація педагогічного процесу вальдорфських шкіл. Технологія Марії Монтесорі „Будинок вільної дитини”.

Технологічний інструментарій програми «Інтелект України». Концепція розвитку науково-педагогічного проекту "Інтелект України". Програма розвитку науко-педагогічного проекту "Інтелект України". Особливості навчання.

Порівняльний аналіз дидактичних принципів технології розвивального навчання Л.Занкова та традиційної системи навчання. Цільові орієнтації технології розвивального навчання Л.Занкова. Засади дидактичної концепції Л.Занкова. Основні дидактичні принципи розвивального навчання.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. Підручник. – К.: Либідь, 1998. – 560 с.
2. Аносов І.П., Бельчева Т.Ф., Елькін М.В. та ін. Педагогіка вищої школи і вищої освіти: курс лекцій для магістрів. – Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2009. – 316 с.
3. Бондар В. Модульно-рейтингова технологія вивчення навчальної дисципліни (на матеріалі дидактики).- К, 1999. – С.36 – 48.
4. Болонський процес у фактах і документах / Упорядники Степко М.Ф., Болюбаш Я.Я., Шинк В.Д., Грубінко В.В., Бабин І.І., -Київ - Тернопіль: Вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2003. с,(www.tspu.edu.ua/htinI/Ресурси/Кредитно-модульна система).
5. Болюбаш Я.Я. Організація навчального процесу в вищих закладах освіти.-К.:Компас,1997
6. Болюбаш Я.Я. Положення про організацію навчального процесу у вищому навчальному закладі. – К., 1996.
7. Верхола Л.П. Критерії і норми якісної оцінки знань, умінь і навичок студентів // Проблеми освіти. – К., 1995. – Вип. 1.
8. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: методичний посібник для студентів магістратури. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 316 с.
9. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К.:Либідь, 1997. – 376с.
10. Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика: Монографія /За ред. Н. Г. Ничкало. – Хмельницький: ТУП, 2002.– 334 с.
11. Державний стандарт початкової загальної освіти (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87) // сайт МОН України - <http://www.mon.gov.ua>
12. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посібник К.: Академ. видав, 2004. – 352 с.

13. Дубасенюк О.А., Антонова О.Є. Методика викладання педагогіки: Навчальний посібник: Вид. 2-ге, доп. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. – 375 с.
14. Закон України «Про вищу освіту» (сайт МОН)
15. Коваль Л.В. Сучасні навчальні технології в початковій школі: Навчально-методичний посібник. – Донецьк: ТОВ «ЮГО-Восток, ЛТД», 2006. – 225 с.
16. Концепція «Нова українська школа». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya>.
17. Навчальний процес у вищій педагогічній школі: Навчальний посібник. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001 – 337с.
18. Педагогіка вищої школи: навч.посіб. / З.Н.Курлянд, Р.І.Хмелюк, А.В.Семенова та ін. К.: Знання, 2007. – 495 с.
19. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / [Курлянд З. Н., Хмелюк Р. І., Семенова А. В., Бартенева І. О., Богданова І. М.] / За ред. З. Н. Курлянд. – 3-є вид., перероб., доп. – К.: Знання, 2007. – 495 с.
20. Проблеми актуалізації курсу історії педагогіки: конспект лекцій для студентів педагогічних інститутів / Укл. Вовк Л.П. – К.; КДПІ, 1992 – 48с.
21. Окса М.М. Проблеми та тенденції вивчення загальнопедагогічних дисциплін в Україні 30-х - 80-х років. Монографія.- Мелітополь, 2004.-208 с.
22. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів та аспірантів. – К.: ТОВ «Філ-студія», 2006. – 320 с.
23. Професійний стандарт «Вчителя початкових класів закладу загальної середньої освіти»: затверджено наказом Міністерства соціальної політики України 10.08.2018 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2018/08/20180815.pdf>
24. Руснак І.С., Іванчук М.Г. Педагогіка і психологія вищої школи: Навчально-методичний посібник. - Чернівці: «Рута», 2008. -176 с.
25. Савин Н.В. Методика преподавания педагогики: Учеб. пособие для фак. повышения квалификации. – М.: Просвещение, 1987. – 207 с

26. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості вчителя: Навч. посібник. —К.: ІСДОУ, 1994. —112с.

27. Селевко, Г.К. Энциклопедия образовательных технологий : в 2 т. – М. : НИИ школьных технологий, 2006. – (Энциклопедия образовательных технологий).

28. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / за заг. Ред. О.І. Пометун, 2004.

Підручники і посібники з педагогіки

1. Бондар В. І. Дидактика. – К., Либідь, 2005. – 264 с.

2. Бондар В.І., Коханко О.Г. Дидактика: теорія і технологія її вивчення. Навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів спеціальності «Початкова освіта»/ - К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2012. – 145 с.

3. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – 2-е вид., доопр. і доп. – Дрогобич: Коло, 2006. – 608 с.

4. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студ. вищ. навч. закл. – К.: "Академія", 2001. – 576 с.

5. Вульфів Б.З., Іванов В.Д. Основы педагогики в лекциях, ситуациях, первоисточниках. – М., 1997. – 288 с.

6. Галузяк В.М., Сметанский М.І., Шахов В.І. Педагогіка: Навч. посібник. – 2-е вид., випр. і доп. – Вінниця: "Книга-Вега", 2003. – 416 с.

7. Гусак П. Мартіросян Л. Історія педагогіки України: посібник для студентів. - Луцьк, 1996.

8. Дидактика средней школы / Под. ред. Онищука В.А. – К., 1987. – 34 с.

9. Джурицкий А.Н. История педагогики. – М., 2000.

10. Дубасенюк О.А. Практичні завдання та задачі з курсу педагогіки: Навч. посібник. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2006. – 108 с.

11. Державна національна програма “Освіта: Україна ХХІ століття. – К.: Райдуга, 1994. – 61 с.

12. Енциклопедія освіти / Академія педагогічних наук України ; гол. ред. В. Г. Кремень ; [заст. голов. ред.: О. Я. Савченко, В. П. Андрущенко ; відп. наук. секр. С. О. Сисоєва]. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
13. Загвязинский В.И. Методология и методика дидактического исследования. – М.: Педагогика, 1982. – 160 с.
14. Зайченко І.В. Педагогіка. – К., 2006.
15. Закон України “Про Освіту” (від 5.09.2017)
16. Касьяненко М.Д. Педагогіка співробітництва. – К., 1983. – 320 с.
17. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді від 16.06.2015 // <http://www.mon.gov.ua>
18. Левківський М.В. Історія педагогіки. – К., 2008.
20. Лозова В.І., Москаленко П.Г., Троцько Г.В. Педагогіка. Розділ “Дидактика”. – К., 1993. – 140 с.
21. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: Навч. пос. для студ. пед. навч. закл. – Харків, 1997. – 338 с.
22. Любар О.О. Стельмахович М.Г. Історія української педагогіки – Київ, 1999.
23. Макаренко А.С. Вибрані педагогічні твори. – М., 1977. – Т.1.
24. Матвієнко О.В. Виховання молодших школярів: теорія і технологія. – К., 2006.
25. Мельничук С.Г. Педагогіка (Теорія виховання). Навчальний посібник. – К., 2012. – 228с.
26. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навч. посібник. – К., 2001. – 608 с.
27. Общеосновы педагогики // Под ред. Ф.Ф. Королёва, В.Е.Гмурмана. – М., 1967. – 390с.
28. Педагогіка: Хрестоматія / укл. А.І. Кузьмінський, В.Л. Омельченко. – К., 2003.
29. Педагогика / Подред Ю.К. Бабанского. – М., 1988. – 479 с.
30. Педагогика / Под ред. В.А. Сластенина. – М., 1997. – 512 с.
31. Педагогіка / За ред М.Д. Ярмаченка. – К., 1986. – 540 с.

32. Педагогіка / За ред. Кондратюка А.П. – К., 1978. – С. 9.
33. Подласый В.И. Педагогика. Новый курс: Учебник: В 2-х кн. – М.: Изд. центр ВЛАДОС, 1999. – Кн. 1. “Общие основы”. – 576 с.
34. Подласый В.И. Педагогика. Новый курс: Учебник: В 2-х кн. – М.: Изд. центр ВЛАДОС, 1999. – Кн. 2. “Процесс воспитания”. – 256 с.
35. Практикум з педагогіки: Навчальний посібник: Видання 3-тє, доповнене і перероблене / За заг. ред. О.А. Дубасенюк. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 482 с.
36. Положення про середній загальноосвітній навчально-виховний заклад // Освіта. – 1993. – 3 вересня.
37. Розвиток народної школи і педагогічної думки на Україні / за ред. М.Д. Ярмаченка - К., 1991.
40. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи. – К., 1999. – 368 с.
41. Смирнов В.И. Общая педагогика в тезисах, дефинициях, иллюстрациях. – М., 1999. – 416 с.
41. Тверезовська Н.Т. Методологія педагогічного дослідження: навч. Посіб./ Н.Т.Тверезовська, В.К.Сидоренко – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 440 с.
42. Ушинський К.Д. Про користь педагогічної літератури: Твори: У 6 т. – К., 1954. – Т. 1. – С. 33-49.
43. Ушинский К.Д. Человек как предмет воспитания. Педагогическая антропология: Предисловие // Хрестоматия по истории школы и педагогики в России / Под ред. Ш.И. Ганелина. – М., 1974. – 527 с.
44. Фіцула М.М. Педагогіка. – Київ, 2000. – 544 с.
45. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. – 3-є вид. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. – 168с.
47. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: Навч. посібник. – Київ: Знання, 2007. – 358 с.